

IZAZOVI U ORGANIZACIJI POPISA STANOVNIŠTVA 2011. GODINE U CRNOJ GORI

mr Gordana Radojević

Snežana Remiković

- prvi nakon sticanja nezavisnosti 2006. godine, deseti popis na teritoriji Crne Gore,
- veliko interesovanje – dodatni zahtjevi –dodatni napor-povećani rizici

Izazov:

- sticanje povjerenja u objektivnost popisa

Razlog:

- nacionalna struktura

Rješenje:

- zahtjev EU za praćenje popisa
- otvorena mogućnost praćenja popisa i prema političkim partijama

Tabela: Nacionalna struktura po popisima

POPIS	1991	2003	2011
Srbi	9%	32%	29%
Crnogorci	62%	43%	45%

- upravni odbor monitoringa popisa
- nezavisni ekspert
- misije procjene
- izvještaj

Zavod za statistiku Crne Gore

Monitoring popisa od strane političkih partija

- politička podrška
- obrada podataka o nacionalnoj strukturi.
- kontrola podataka od strane političke partije (NOVA srpska demokratija).

na uzorku od 470 kontrolisanih popisnica u trajanju od četiri dana, imenovani ekspert od strane Nove srpske demokratije, utvrdio je da je Zavod za statistiku sa 100% tačnošću izvršio unos podatka na izabranom slučajnom uzorku, što je i konstatovano kroz izvještaje o kontroli od strane predstavnika političke partije NOVA srpska demokratija. Kontrola nije nastavljena shodno planu, zbog odustajanja rukovodstva političke partije od dalje kontrole.

- pravilnik o radu ekspertske grupe odnosno komisije, kojim su definisani metodi i pravila rada.
- ručna obrada preliminarnih podataka za pitanja etničko kulturoloških karakteristika- popis 2003. godine

Zavod za statistiku Crne Gore

Duplikat popisnice

Izazov:

- svakom članu domaćinstva obavezno ostaviti listić/potvrdu, kojom bi ispitanik imao „dokaz“ o tome kako se izjasnio

Obrazloženje:

- ne postoji primjer u statističkoj praksi
- Zavod nije prepoznao motive uvođenja duplikata

Riješenje i posljedice:

- prihvaćen zahtjev političkih partija o uvođenju duplikata popisnice.

Primjer zloupotrebe duplikata popisnice

Zavod za statistiku Crne Gore (Ne)obaveznost odgovora na pitanja o etničko- kulturološkim karakteristikama

Izazov:

- zahtjev NVO za zaštitu ljudskih prava „*Akcija za ljudska prava*“ o ocjeni ustavnosti pitanja koja se odnose na nacionalnu ili etničku pripadnost, vjeroispovijest i maternji jezik, u smislu obaveznosti građana da daju odgovore na ova pitanja.

Obrazloženje:

- zakonom o popisu predviđeno da se mora odgovoriti na sva pitanja iz popisnice, pa tako i na pitanje nacionalnosti i religije, a prema uputstvu o popunjavanju popisnice svako izjašnjavanje ili odgovor „ne želim da se izjasnim“ se smatra odgovorom.

Rješenje:

- odbijena tužba - dorađeno uputstvo .

Zavod za statistiku Crne Gore

(Ne)obaveznost odgovora na pitanja o etničko-kulturološkim karakteristikama

domaćinstvima i stanovima. Podaci koje prikupijam predstavljaju službenu tajnu i koriste se samo u statističke svrhe. Trebalo bi da razgovaram sa odraslom osobom koja je prije svega upoznata sa podacima koji se odnose na sve članove domaćinstva.“

- Popisivač treba da upozna građane sa činjenicom da su obavezni da daju podatke koji se traže u popisu, a da je on kao i svi ostali učesnici popisa dužan da čuva, kao službenu tajnu, sve prikupljene podatke.

U skladu sa „Preporukama za popis stanovništva i domaćinstava“ (ISSN 069-8458) pripremljenih od strane Ekonomske komisije Ujedinjenih nacija za Evropu i Eurostata, a koje su usvojene na Konferenciji evropskih statističara, lice nije obavezno da se izjasni o nacionalnoj, odnosno etničkoj pripadnosti, kao ni po pitanju vjeroispovijesti i maternjeg jezika. Ukoliko lice ne želi da se izjasni po navedenim pitanjima upisuje se odgovor „Ne želi da se izjasni“. Takav odgovor se smatra tačnim i potpunim.

- Informisati popisana lica o mogućoj kontroli rada popisivača.
- Nakon završenog popisivanja svih lica u stanu, popisivač treba da im se zahvali na učešću u popisu.
- Popisivač treba u obrasce da upisuje podatke isključivo na osnovu izjava lica koja daju podatke.
- Popisivač ne smije da utiče na ispitanika u smislu sugerisanja ili navođenja pri davanju odgovora.
- Popisivač je obavezan da doslovno postavi pitanja 13, 14 i 15 iz Popisnice, bez slobodne interpretacije i navođenja primjera. Ukoliko lice traži dodatno objašnjenje za ta pitanja popisivač

Publikovanje rezultata o etničko kulturološkim karakteristikama kao prvih konačnih rezultata popisa

Izazov:

• zahtjev korisnika - političkih partija za skraćivanje roka objave rezultata popisa o nacionalnoj, odnosno etničkoj pripadnosti, vjeroispovjesti kao i maternjem jeziku do 15 jula 2011. godine, što je značilo 3 mjeseca nakon završetka prikupljanja podatka.

Obrazloženje:

• ne postoji statistička praksa publikovanja konačnih rezultata popisa tri mjeseca nakon popisa. Zahtjev je prihvaćen.

Posljedice:

• rad na unosu i kontroli podataka u tri smjene, umjesto na 30 planiranih, podaci su se unosili na 50 radnih stanica, povećan broj operatera za unos podataka sa 60 na 150, kao i kontrolora sa 6 na 18.

Zakonom o popisu bilo je predviđeno da će se konačni rezultati objaviti u periodu od 1. januara 2012. do 31. decembra 2013. godine.

CRNA GORA / MONTENEGRO
ZAVOD ZA STATISTIKU / STATISTICAL OFFICE
S A O P Š T E N J E / RELEASE
Broj / No: 83
Podgorica, 12. 07. 2011. godine

Prilikom korišćenja ovih podataka navesti izvor
When using the data cite the source

Popis stanovništva, domaćinstava i stanova u Crnoj Gori 2011. godine

Census of Population, Households and Dwellings in Montenegro 2011

Stanovništvo Crne Gore prema polu, tipu naselja, nacionalnoj, odnosno etničkoj pripadnosti, vjeroispovijesti i maternjem jeziku po opštinama u Crnoj Gori

Population of Montenegro by sex, type of settlement, ethnicity, religion and mother tongue, per municipalities

Uvodne napomene

Ovim saopštenjem Zavod za statistiku je započeo objavljivanje konačnih rezultata Popisa stanovništva, domaćinstava i stanova u 2011. godini.

Različiti se odnose na broj i strukturu stanovništva prema polu, tipu naselja, nacionalnoj, odnosno etničkoj pripadnosti, vjeroispovijesti i maternjem jeziku, po opštinama u Crnoj Gori.

Prema rezultatima Popisa stanovništva, domaćinstava i stanova u 2011. godini u Crnoj Gori ima 620 029 stanovnika, od čega su 50,61% ili 313 793 žene, a 49,39% ili 306 236 muškarci.

Najveći broj stanovnika ima Podgorica i to 186 937, što predstavlja 30% stanovništva Crne Gore, zatim Bijelo Polje i Nikšić. U ove tri opštine koncentrirano je oko 50% ukupnog stanovništva Crne Gore. Opštine sa najmanjim brojem stanovnika su Šavnik 2 070, Plužine 3 248 i Zabljak 3 589.

U naseljima gradskog tipa živi 392 020 stanovnika što predstavlja 63% ukupnog stanovništva, dok u ostalim naseljima živi 228 009 stanovnika.

Broj i struktura stanovništva po nacionalnoj, odnosno etničkoj pripadnosti, kao i vjeroispovijesti i maternjem jeziku prikazane su u tabelama od 4 do 6a. U skladu sa Metodologijom za pripremu, organizaciju i sprovođenje popisa, kao nije bilo obavezno da se izjavi o nacionalnoj, odnosno etničkoj pripadnosti, kao ni po pitanju vjeroispovijesti i maternjeg jezika. Ukoliko lice nije željelo da se izjavi po navedenim pitanjima upisivan je odgovor "ne želi da se izjavi".

Na pitanje o nacionalnoj, odnosno etničkoj pripadnosti 4,87% građana je dalo odgovor "ne želi da se izjavi", na pitanje o maternjem jeziku 3,99%, a o vjeroispovijesti 2,61% građana.

Preliminary notes

With this release Statistical Office started publication of final results from Census of Population, Households and Dwellings in 2011.

Results are related to the number and structure of inhabitants by sex, type of settlement, ethnicity, religion and mother tongue per municipalities in Montenegro.

According to the first results of Census of Population, Households and Dwellings in 2011, in Montenegro there are 620 029 inhabitants, 50.61% or 313 793 are women, and 49.39% or 306 236 are men.

The biggest number of inhabitants has Podgorica 186 937 that represents 30% percent of population of Montenegro, and then Nikšić and Bijelo Polje follow. In these three municipalities there are about 50% of total population of Montenegro. Municipalities with the smallest number of population are Šavnik 2 070, Pluzine 3 248 and Zabljak 3 589.

In urban settlements there are 392 020 inhabitants that represents 63% of total population while in other settlements there are 228 009 inhabitants.

The number and the structure of population comparing to the questions on ethnicity as well as religion and mother tongue are presented in tables 4 to 6a in accordance with Methodology for preparation, organization and conducting of Census, person was not obliged to answer on ethnicity neither on religion or mother tongue. If person did not want to declare on mentioned questions, it was filled in answer "does not want to declare".

On question on ethnicity 4.87% of citizens give as answer "don't want to declare" and on question on mother tongue 3.99% and religion 2.61 % of the citizens.

Svi zahtjevi, koji nijesu bili su suprotnosti sa Metodologijom i Zakonom o Popisu stanovništva su i prihvaćeni i realizovani, na način da se smanji rizik realizacije Popisa:

- žalbe kompanija koje nijesu izabrane na javnom tenderu za realizaciju usluga za potrebe Popisa;
- odluka opštine Bijelo Polje o uvođenju 47 novih naselja, nekoliko dana prije predviđenog roka o zamrzavanju stanja jedinica teritorijalnog registra;
- pojava javne kampanje o Popisu od strane institucija koje nijesu bile zadužene za realizaciju Popisa;
- neočekivano veliki broj prijavljenih kandidata za učesnike popisa; zahtjev za štampanje obrazaca na albanskom jeziku, jedan dan prije početka popisa;

Zavod za statistiku Crne Gore

Ostali izazovi- nastavak

- zahtjev za štampanje obrazaca koji će biti pripremljeni ćiriličnim pismom;
- zahtjev korisnika za popisivanje dijaspore;
- zahtjev korisnika podataka – političkih partija da učestvuju u obradi podataka na način da popisne komisije, neposrednim uvidom u ukupni popisni materijal, ručno agregiraju odgovore na pitanja o nacionalnoj, odnosno etničkoj pripadnosti, maternjem jeziku i vjeroispovijesti, i na taj način pripreme prve rezultate popisa u odnosu na pomenuta tri pitanja. Zahtjev nije prihvaćen od strane MONSTAT-a, jer je bio u suprotnosti sa Zakonom o popisu i Zakonom o zvaničnoj statistici i statističkom sistemu Crne Gore, posebno sa principom statističke povjerljivosti i zaštite individualnih podataka. Kao alternativno rešenje zahtjevu, MONSTAT je ponudio opozicionim političkim partijama, da nominuju po jednog eksperta sa ciljem da se provjeri činjenica da MONSTAT unosi odgovore iz upitnika, onako kako je napisano. Ovime je MONSTAT otvorio proces unosa podataka za kontrolu od strane političkih partija;
- zahtjev Islamske zajednice da se podaci o islamskoj vjeroispovijesti, a koji su objavljeni po modalitetima „muslimanska“ i „islamska“, agregiraju kao jedan modalitet „islamska“. Zahtjev je prihvaćen, i u konačnim podacima po opštinama, korišćen je jedan modalitet „islamska“;
- svakodnevni zahtjevi Evropske komisije, zatim novinara i ostalih zainteresovanih strana za objašnjenjem određenih pojava tokom realizacije faze prikupljanja podataka od 01-15.04.

Generalna ocjena popisa stanovništva, data u zaključku izvještaja EK-EUROSTAT glasi:

“Misija smatra da je Popis stanovništva Crne Gore bio pripremljen, sproveden na terenu i obrađen u skladu sa međunarodnim preporukama, a naročito preporukama Konferencije evropskih statističara za krug 2010 popisa stanovništva i stanovanja. Dodatno, misija je uočila sa zadovoljstvom visoki nivo profesionalizma zaposlenih, uključenih na svim nivoima popisa iz MONSTAT-a, kao i kod privremeno angažovanog osoblja. Misija smatra da je popisom postignut visok nivo kvaliteta, posebno u pogledu tačnosti i pravovremenosti.“

Zavod za statistiku Crne Gore

HVALA NA PAŽNJI